

“การเพิ่มพื้นที่ชลประทานในประเทศไทยมากกว่า 60 ล้านไร่ ไม่ใช่เรื่องยาก”

นิรันดร์ นาคทับทิม

12 มกราคม 2554

ในวันที่ 1 มกราคม 2554 ได้ดูรายการที่ท่านนายกรัฐมนตรี กล่าวถึงการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ในส่วนของกรมชลประทานที่มีการพูดหรือกล่าวถึงกันมานานในเรื่องการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ก็มีเจ้าหน้าที่จำนวนมากสงสัยว่าการเพิ่มพื้นที่ชลประทานให้มากกว่า 60 ล้านไร่ จะทำได้หรือไม่ แล้วจะทำกันอย่างไร มีอดีตนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีหลายท่านก็มีแผนที่จะเพิ่มพื้นที่ชลประทานให้มากขึ้นโดยเร็วแต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจ

ถ้าเราเปลี่ยนมุมมอง มองในทัศนะที่กว้างขึ้นแต่อยู่ในกรอบของวิชาการ ระเบียบ กฎเกณฑ์ของกฎหมายปัจจุบันเราสามารถทำได้ แต่งานอาจจะอยู่นอกกรอบของกรมชลประทานอยู่บ้าง แต่เพื่อผลประโยชน์กับส่วนรวมก็ควรจะทำร่วมกันทำ เรื่องนี้ไม่ใช่ความคิดใหม่แต่ผู้ใหญ่ ผู้บริหารสมัยก่อนได้เริ่มคิดไว้แล้วแต่มีการสานต่อน้อยเกินไป เพราะเรามีพระราชบัญญัติชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช 2482 และพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

ดังนั้น การพัฒนาพื้นที่ชลประทาน ควรมีการพัฒนาการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ทั้งในส่วนของทางราชการและในส่วนของประชาชนทั่วไป ที่ทุกคนเสมอว่าในประเทศไทยมีการพัฒนาพื้นที่ชลประทานแล้ว 27-28 ล้านไร่ นั้น ได้มองแต่พื้นที่ชลประทานที่ถูกพัฒนาตามโครงการของรัฐบาล ไม่ได้ดูเก็บสถิติตัวเลข ของระบบชลประทานที่พัฒนาโดยเกษตรกรเอง หรือบริษัท การเกษตรขนาดใหญ่ ฯลฯ ซึ่งพื้นที่ส่วนนี้ก็เป็นตัวเลขจำนวนหลายล้านไร่

ถ้ามองดูการพัฒนาชลประทานของประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะพบว่าส่วนใหญ่ชลประทานเอกชนมีการพัฒนาและมีพื้นที่มากกว่าระบบชลประทานที่พัฒนาโดยรัฐบาลอย่างเดียว ระบบการเกษตรที่มั่นคงนั้นจะต้องมีระบบชลประทาน อาจเป็นระบบธุรกิจขนาดใหญ่ หรือขนาดเล็กที่รวมกลุ่มเป็นระบบสหกรณ์ ดังนั้น ถ้าต้องการเพิ่มพื้นที่ชลประทานของประเทศไทยให้มากกว่า 60 ล้านไร่ ทำได้ง่ายๆ ทำได้อย่างรวดเร็ว ต้องสนับสนุนทั้ง 2 ด้านไปพร้อมๆ กัน ส่วนวิธีการนั้น มีรายละเอียดมากและเป็นที่ยากกันทั่วไป สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง หรือวิธีการที่ประเทศต่างๆ นำไปใช้ก็ได้

พื้นที่ชลประทานที่ควรพัฒนาโดยกรมชลประทานสามารถพัฒนาได้รวดเร็ว จะอยู่ในพื้นที่ตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำชี แม่น้ำมูล และลุ่มน้ำโขง สามารถทำได้ทันทีหลายล้านไร่ ไม่จำเป็นต้องรอโครงการผันน้ำ เพียงแต่เปลี่ยนมุมมองและวิธีคิดเท่านั้น เมื่อแยกออกเป็น 2 ด้าน อย่างชัดเจนแล้ว เรามีวิธีการมากมายที่จะสนับสนุนให้มีการพัฒนาพื้นที่ชลประทานในประเทศไทยให้มากกว่า 60 ล้านไร่ โดยใช้เวลาไม่นานได้ผลในทางปฏิบัติมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมของประเทศไทยมาก

บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อกระตุ้นเตือนการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการชลประทานของ สขป.7